אמר רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש, ואלו הן נדרי עניי נפש "אמרה קונם פירות העולם עלי" הרי זה יכול להפר, "פירות מדינה זו עלי", יביא לה ממדינה אחרת, "פירות חנווני זה עלי" אינו יכול להפר, ואם לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי זה יפר דברי רבי יוסי:

גמ' "נדרי" עניי נפש" הוא דמפר "שאין בהן עניי נפש" אינו מפר והא תניא "בין איש לאשתו בין אב לבתו מלמד שהבעל מפר נדרים שבינו לבינה" אמר הלין והלין מפר מיהו "עניי נפש" מפר לעולם אבל אין בהן "עניי נפש" כדאיתה תחותיה – הויא הפרה מכי מגרש לה חייל עלה נדרה – בדברים שבינו לבינה שאין בהן עניי נפש אבל "יש בהן עניי נפש" לא חייל עליה נדרה, "ודברים שאין בהן עניי נפש" כי מגרש לה חיילא עלה, והא תנן "רבי יוחנן בן נורי אומר יפר שמא יגרשנה ותהא אסורה לו" אלמא כי מגרש לה ומפר לה – מעיקרא הויא הפרה? אמר הלין והלין הויא הפרה "אלא נדרי עניי נפש" מפר בין לעצמו ובין לאחרים יאין בהן עניי נפש, לעצמו מפר לאחרים אינו מפר והכי קתני אלו נדרים שהוא מפר בין לעצמו בין לאחרים – נדרים שיש בהן עניי נפש: אם ארחץ: היכי קאמר אילימא דאמרה "קונם פירות עולם עלי אם ארחץ" למה לה הפרה – לא תרחץ ולא ליתסרן פירות עולם (ה) (אלו) עלה, ועוד בהא לימא ר' יוסי "אין אלו נדרי עניי נפש" דלמא רחצה ואיתסרו פירות עולם – עלה ואלא

אמר רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש. מפרש בגמ' דלר' יוסי נדרי עניי נפש הוא דלא הויין אכל דברים שבינו לבינה הויין: **ואלו הן נדרי עניי נפש.** מסקנא דמילתיה דרבי יוסי היא: **יביא לה ממדינה אחרת.** דכיון דמותרת לאכול מפירות מדינה אחרת אין זה עניי נפש: **ואם לא היתה פרנסתו אלא ממנו.** שמחוסר זה מקיפו ולא ימצא אחר שיהא מקיפו ופעמים שאין לו מעות ונמצאת היא מתענה הלכך יפר, ומסתברא דלר' יוסי גמי בגדרה מפירות מדינה שהיא דרה בה יפר דלא גרעה מדינתה מחנווני המקיפו וכי קתני יביא לה ממדינה אחרת בשלא נדרה מפירות מדינתה: דברי רבי יוסי. בגמרא מפרש למה לי כיון דברים מילתיה תנא אמר ר' יוסי: **גמ'** כי מגרש לה חייל. ומתסרא בהו אע"פ שחזר ונשאה: והתנן רבי יוחנן בן טורי אומר יפר. מתניתין היא בהלי פרקא" וקתני רישא קונם שאני עושה על פיך אינו צריך להפר דהא משעבדא ליה ואלמוה רבנן לשיעבודיה דבעל שלא יפקיענו קונם ר' יוחנן בן טורי אומר יפר שאם לא יפר יחול הנדר כשיגרשנו ותהא אסורה לחזור לו שמא יהנה ממנה ומש"ה יפר אלמא כי מפר לה מעיקרא אפי' בתר גירושין לא חייל נדרה ואע"ג דמעשה ידיה מדברים שבינו לבינה הוא: בין לעצמו. מהניא הפרה דילה בין שהיא רואיה לעצמו של מפר: בין לאחרים. אפילו גרשה ונשאת לאחר: **אבל אין בהם עניי נפש אלא דברי שבינו לבינה, לעצמו מפר, לאחרי' אינו מפר.** דבין שנשאת לאחר בטלה לה הפרה דיליה וחייל נדרה והכי קתני ואלו נדרים שהוא מפר בין לעצמו בין לאחרים דכיון דתני "מפר" בתמה, הפרה עולמית משמע: היכי קאמרה. דלשון קונם לא שייך אם: אילימא דאמרה קונם פירות עולם עלי אם ארחץ למה לה הפרה לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה. דמדלא תני כגון שנדרה בראיה עצמה אלמא בראיה לה הפרה ומדאמרינן הא ליכא דלמה לה הפרה ואמרי' ממי לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה משמע דכל אימת דלא רחצה לא מתסרי עלה פירות ולא מיישבינן שמא תרחץ ואיכא למידק דהא אמר רב יהודה לעיל פרק ואלו מותרין (דף יד:) קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר אל יישן היום מישבינן שמא יישן למחר דבתגאיה לא מזדהר וה"ע אית לן למיחש דלמא רחצה והתסר מהשתא בפירי לאו קושיא היא דאי אמרה בהדיא קונם פירות עולם עלי מהיום אם ארחץ ה"ג אכל כיון שתלתה נדרה באם אין במשמע שתחול נדרה אלא לאחר שתעבור על תנאה: ועוד בהא לימא רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש דלמא רחצה ואתסרו פירות עולם עלה. ולא דיבא דר' יוסי קא קשיא ליה דהיכי נקשי לרבי יוסי אמאי לא יפר דלמא רחצה דהא איכא אקשינן לתנא קמא לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה אלא ליתנא דקא אין אלו נדרי עניי נפש דמשמע דלא פליג אמאי דחיים ה"ק דלמא רחצה אלא דקאמר דאמאי הכי אין אלו נדרי עניי נפש: רחצה אעיקר נדרה הא אית בה עיניו נפש ואם איתא דלא מודה ליה דלמא רחצה הוה לן למימר אין יכול להפר משום נדרי עניי נפש: ואלא

דהשתא לא תני אמרה עליה דבעל מעשה ידיה משום דמשעבדא ליה: שמא יגרשנה. ופקא שעבודיה ויחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך מפר לה ומיקרי שפיר דברים שבינו לבינה כיון דלאשתו היא השתא וכשיחזירנה יהיו דברים שבינו לבינה אלמא כי מפר לה השתא הוי הפרה לעולם: אלא נדרי עניי נפש. אינו מפר, לאחרים אינו מפר, כלומר כל מה דשייך לעצמו הוי הפרתו הפרה בין בשהיא מתחתיו ובין בשגירשה דהכתי הוי שפיר ביון לבינה כל כתה דלא נעשאת לאחר הלכך הוי הפרתו הפרה בשתחזירה: לאחרים אינו מפר. כשניסת לאחר אל הנדר דהכי משמע קרא "בין איש לאשתו" כעוד האיש עם אשתו וגם בשגירשה הוי שפיר בין איש לאשתו שאם יחזירנה יהיה ביון לבינה שמותר הוא להחזירה הלכך אינו אל כלל אחר שגירשה ואע"ג שמן הדין היה לנו לומר שיחול אחר הגירושין ויתבטל כשיחזירנה זה לא מלינו שאחר שמל שיחול ויתבטל אכל אחר שניסת לאחר הו לא הוי ביון לבינה שאסור הוא להחזירה: הקיבי קאמרה. דה"ל למימר קונם רמינה עלי: אילימא דאמרה קונם פירות עלי אם ארחץ למה לי הפרה לא תרחץ דמדקתני מגת שנדרה לא תרחץ ולא קתני שנדרה מהתיה ש"מ דאי לאו דאיכא בפירות מגת נדר דרחיצה נופה לאו עיניו נפש הוא וא"כ לא תרחץ ומוד בהא לימא רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש דלמא רחצה [ואתסרו] פירות עלה וקשה דמעיקרא פריך לה ר"ק לא תרחץ [ולא ליתסרו פירות עלה] **ותשתא פריך ליפכא** וי"ל דמשמע ליה מדלא קתני רבי יוסי אומר לא יפר ולא קאמר אין אלו נדרי עניי נפש לאוריי לך דבהתי אין נדר דאיכא אפי' אם תפגום [אם אתקשר ואם לא אתקשר] קרו לה מטולתא דה"ל אמר פרק המדיר (דף עח:) דהיכא דאלמה לקשום בשמים הכמה דהכי תעביד לא אתקשר ולא תיתסר קרו לה מטולתא הלכך נדר דקשום הוי נדר דעיניו נפש:

נוסח מהגה ◇ תשובות לשאלה – מה איזהו בנדרי עניי נפש – שקתני אלו הנדרים שבין איש לאשתו (פאמרת לאחרים) אינו מפר (פירוש לאחרים) יכול לקבל בם נדרים אחרים

נוסח מהגה שלבים לספרי באיזה לון נדרי בדרכן הפרה ורייש חזק

תוספות

[אמר] ר' יוסי אין אלו נדרי עניי נפש. בגמרא מפרש: **מלמד** שהבעל מפר דברים שבינו לבינה. אם נדרה אלא לעצמו: **מפר** לעולם. גם כי מתגרש [וה"ק] אלו נדרים שהוא מפר [לה] הפרת עולם נדרים שיש בהן עניי נפש: ר' יוחנן בן טורי אומר. מתני' היא בהלי פירקא (דף פה:) שנו דלא קונם שאני עושה לפיך יפר שאם לא יפר שמא יגרשנה והא אסורה לחזור לו מל הנדר דלמה לעצמו לעצמו דבעל אלמא כי מפר לה אמר רב יהודה סמוי נמי מפר בין לעצמו. שהיא מתחתיו בין לאחרים אם שתגרשנה ותנשא לאחר: אלא נדרי עניי נפש מפר בין לעצמו בין לאחרים. בין לעצמו כל מה דשייך לעצמו הוי הפרתו הפרה בין בשהיא מתחתיו ובין בשגירשה דהכתי הוי שפיר ביון לבינה כל כתה דלא נעשאת לאחר הלכך הוי הפרתו הפרה בשתחזירה: לאחרים אינו מפר כשניסת לאחר מל הנדר דהכי משמע קרא "בין איש לאשתו" כעוד האיש עם אשתו וגם בשגירשה הוי שפיר בין איש לאשתו שאם יחזירנה יהיה ביון לבינה שמותר הוא להחזירה הלכך אינו מל כלל אחר שגירשה ואע"ג שמן הדין היה לנו לומר שיחול אחר הגירושין ויתבטל כשיחזירנה זה לא מלינו שאחר שמל שיחול ויתבטל אכל אחר שניסת לאחר הו לא הוי ביון לבינה שאסור הוא להחזירה: הקיבי קאמרה. דה"ל למימר קונם רמינה עלי: אילימא דאמרה קונם פירות עלי אם ארחץ למה לי הפרה לא תרחץ דמדקתני מגת שנדרה לא תרחץ ולא קתני שנדרה מהתיה ש"מ דאי לאו דאיכא בפירות מגת נדר דרחיצה נופה לאו עיניו נפש הוא וא"כ לא תרחץ ומוד בהא לימא רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש דלמא רחצה [ואתסרו] פירות עלה וקשה דמעיקרא פריך לה ר"ק לא תרחץ [ולא ליתסרו פירות עלה] **ותשתא פריך ליפכא** וי"ל דמשמע ליה מדלא קתני רבי יוסי אומר לא יפר ולא קאמר אין אלו נדרי עניי נפש לאוריי לך דבהתי אין נדר דאיכא אפי' אם תפגום [אם אתקשר ואם לא אתקשר] קרו לה מטולתא דה"ל אמר פרק המדיר (דף עח:) דהיכא דאלמה לקשום בשמים הכמה דהכי תעביד לא אתקשר ולא תיתסר קרו לה מטולתא הלכך נדר דקשום הוי נדר דעיניו נפש:

תוספות הב"ח (ה) גם' ולא ליתסרן פירות עולם עלה כנ"ל ותיכא אלו נמחק: (ב) רש"י ד"ה מכי מגרש לה וכו' חייל עלה נדרא כנדרי' כנ"ל והד"ל: (ג) ד"ה אילימא וכו' אלא נדרה בהאלתא רחיצה אמאי מלי:

פי' הרא"ש אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו. שהוא מתמיעו מד שיהוה ויפרש לו: גמ' מלמד שהבעל מפר דברים שבינו לבינה. וה"ה נמי אב והאי דקתני בעל משום דבני בעל כתיב לעמת נפש ומהכא קא מכנה אף דברים שבינו לבינה כגון שנדרה שלא לשמשו אי שאר דברים שנוגעים ביניו לבינה: כי מגרש לה חייל עלה נדרא. דהכי משמע ליה השתא דקא בין איש לאשתו דוקא כל זמן שהיא אשתו: רבי יוחנן אמר יפר. אע"ג שמא יגרשנה. ופקא שעבודיה ויחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך מפר לה ומיקרי שפיר דברים שבינו לבינה כיון דלאשתו היא השתא וכשיחזירנה יהיו דברים שבינו לבינה אלמא כי מפר לה השתא הוי הפרה לעולם: אלא נדרי עניי נפש. בין לעצמו בין לאחרים. בין בשהיא מתחתיו בין בשגירשה ותנשא לאחר: אינו מפר. כלומר כל מה דשייך לעצמו הוי הפרתו הפרה כל זמן שהיא מתחתיו ובין בגרשה והחזירה הלכך אם גירשה כל זמן שהיא לאויה לעוד אינו לא חל הנדר אבל אם נשאת לאחר חל הנדר דלא מתבר לגמרי שיחול הנדר מיד אחר שגרשה ואם יחזירנה פקע הנדר דלא מליה נדר (אבל) פקע ממילא: למה לה הפרה לא תרחץ ולא ליתסרון. מדקתמרת שלמרה קונם פירות עלי ולא תמרה קונם רחיצה עלי אם ארחץ אלמא לא תעבר לרחיצה עדיי נפש ש"ל למה יפר לא תעבר על מעשה ולא יתסרו פירות עלה: ודוד [בהא] לימא ר' יוסי אין אלו נדרי עניי נפש דלמא רחצה ומתסרא פירות עלה: ר' יוסי אומר כיון דאמרה קונם פירות עולם עלה אם ארחץ לא הל"ל אין אלו נדרי עניי נפש כיון שיכולין לבא לידי עניי נפש אע"ג דהשתא לא אלו מפר משום הך תעלה והוה ליה למימר ר' יוסי אומר לא יפר: אלא

*) ל"ל שמא

אמר רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש. מפרש בגמ' דלר' יוסי נדרי עניי נפש הוא דלא הויין אכל דברים שבינו לבינה הויין: **ואלו הן נדרי עניי נפש.** מסקנא דמילתיה דרבי יוסי היא: **יביא לה ממדינה אחרת.** דכיון דמותרת לאכול מפירות מדינה אחרת אין זה עניי נפש: **ואם לא היתה פרנסתו אלא ממנו.** שמחוסר זה מקיפו ולא ימצא אחר שיהא מקיפו ופעמים שאין לו מעות ונמצאת היא מתענה הלכך יפר, ומסתברא דלר' יוסי גמי בגדרה מפירות מדינה שהיא דרה בה יפר דלא גרעה מדינתה מחנווני המקיפו וכי קתני יביא לה ממדינה אחרת בשלא נדרה מפירות מדינתה: דברי רבי יוסי. בגמרא מפרש למה לי כיון דברים מילתיה תנא אמר ר' יוסי: **גמ'** כי מגרש לה חייל. ומתסרא בהו אע"פ שחזר ונשאה: והתנן רבי יוחנן בן טורי אומר יפר. מתניתין היא בהלי פרקא" וקתני רישא קונם שאני עושה על פיך אינו צריך להפר דהא משעבדא ליה ואלמוה רבנן לשיעבודיה דבעל שלא יפקיענו קונם ר' יוחנן בן טורי אומר יפר שאם לא יפר יחול הנדר כשיגרשנו ותהא אסורה לחזור לו שמא יהנה ממנה ומש"ה יפר אלמא כי מפר לה מעיקרא אפי' בתר גירושין לא חייל נדרה ואע"ג דמעשה ידיה מדברים שבינו לבינה הוא: בין לעצמו. מהניא הפרה דילה בין שהיא רואיה לעצמו של מפר: בין לאחרים. אפילו גרשה ונשאת לאחר: **אבל אין בהם עניי נפש אלא דברי שבינו לבינה, לעצמו מפר, לאחרי' אינו מפר.** דבין שנשאת לאחר בטלה לה הפרה דיליה וחייל נדרה והכי קתני ואלו נדרים שהוא מפר בין לעצמו בין לאחרים דכיון דתני "מפר" בתמה, הפרה עולמית משמע: היכי קאמרה. דלשון קונם לא שייך אם: אילימא דאמרה קונם פירות עולם עלי אם ארחץ למה לה הפרה לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה. דמדלא תני כגון שנדרה בראיה עצמה אלמא בראיה לה הפרה ומדאמרינן הא ליכא דלמה לה הפרה ואמרי' ממי לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה משמע דכל אימת דלא רחצה לא מתסרי עלה פירות ולא מיישבינן שמא תרחץ ואיכא למידק דהא אמר רב יהודה לעיל פרק ואלו מותרין (דף יד:) קונם עיני בשינה היום אם אישן למחר אל יישן היום מישבינן שמא יישן למחר דבתגאיה לא מזדהר וה"ע אית לן למיחש דלמא רחצה והתסר מהשתא בפירי לאו קושיא היא דאי אמרה בהדיא קונם פירות עולם עלי מהיום אם ארחץ ה"ג אכל כיון שתלתה נדרה באם אין במשמע שתחול נדרה אלא לאחר שתעבור על תנאה: ועוד בהא לימא רבי יוסי אין אלו נדרי עניי נפש דלמא רחצה ואתסרו פירות עולם עלה. ולא דיבא דר' יוסי קא קשיא ליה דהיכי נקשי לרבי יוסי אמאי לא יפר דלמא רחצה דהא איכא אקשינן לתנא קמא לא תרחץ ולא ליתסרון פירות עולם עלה אלא ליתנא דקא אין אלו נדרי עניי נפש דמשמע דלא פליג אמאי דחיים ה"ק דלמא רחצה אלא דקאמר דאמאי הכי אין אלו נדרי עניי נפש: רחצה אעיקר נדרה הא אית בה עיניו נפש ואם איתא דלא מודה ליה דלמא רחצה הוה לן למימר אין יכול להפר משום נדרי עניי נפש: ואלא

דהשתא לא תני אמרה עליה דבעל מעשה ידיה משום דמשעבדא ליה: שמא יגרשנה. ופקא שעבודיה ויחול הנדר ולא יוכל להחזירה הלכך מפר לה ומיקרי שפיר דברים שבינו לבינה כיון דלאשתו היא השתא וכשיחזירנה יהיו דברים שבינו לבינה אלמא כי מפר לה השתא הוי הפרה לעולם: אלא נדרי עניי נפש. בין לעצמו בין לאחרים. בין בשהיא מתחתיו בין בשגירשה ותנשא לאחר: אינו מפר. כלומר כל מה דשייך לעצמו הוי הפרתו הפרה כל זמן שהיא מתחתיו ובין בגרשה והחזירה הלכך אם גירשה כל זמן שהיא לאויה לעוד אינו לא חל הנדר אבל אם נשאת לאחר חל הנדר דלא מתבר לגמרי שיחול הנדר מיד אחר שגרשה ואם יחזירנה פקע הנדר דלא מליה נדר (אבל) פקע ממילא: למה לה הפרה לא תרחץ ולא ליתסרון. מדקתמרת שלמרה קונם פירות עלי ולא תמרה קונם רחיצה עלי אם ארחץ אלמא לא תעבר לרחיצה עדיי נפש ש"ל למה יפר לא תעבר על מעשה ולא יתסרו פירות עלה: ודוד [בהא] לימא ר' יוסי אין אלו נדרי עניי נפש דלמא רחצה ומתסרא פירות עלה: ר' יוסי אומר כיון דאמרה קונם פירות עולם עלה אם ארחץ לא הל"ל אין אלו נדרי עניי נפש כיון שיכולין לבא לידי עניי נפש אע"ג דהשתא לא אלו מפר משום הך תעלה והוה ליה למימר ר' יוסי אומר לא יפר: אלא

נוסח מהגה ◇ תשובות לשאלה – מה איזהו בנדרי עניי נפש – שקתני אלו הנדרים שבין איש לאשתו (פאמרת לאחרים) אינו מפר (פירוש לאחרים) יכול לקבל בם נדרים אחרים

נוסח מהגה חיוק בין איש לאשתו לדברים שבינו לבינה לה תעבוד

נוסח מהגה שלבים לספרי באיזה לון נדרי בדרכן הפרה ורייש חזק

הגהות הב"ח (ה) גם' ולא ליתסרן פירות עולם עלה כנ"ל ותיכא אלו נמחק: (ב) רש"י ד"ה מכי מגרש לה וכו' חייל עלה נדרא כנדרי' כנ"ל והד"ל: (ג) ד"ה אילימא וכו' אלא נדרה בהאלתא רחיצה אמאי מלי: